

### Список використаних джерел

1. Адамович С. Кримська автономія як плацдарм для російської агресії. Росія–Україна: зради, союзи, війни / відп. ред. М. Литвин. Львів: «Астон», 2022. С. 724-747
2. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посіб. За ред. В.М. Бесчастного. К.: Знання, 2017. 467 с.
3. Правовий захист прав етнічних та мовних меншин : навчальний посібник / Є. В. Ткаченко. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 315 с
4. Магновський І. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим. *Конституційне право*. 2015. С. 105–119.
5. Мяловицька Н. А. Автономія: поняття, принципи, класифікація. *Альманах права*. 2022. С. 93-97. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/63778/18-Mialovytska.pdf?sequence=1>
6. Чернеженко О. М. Територіальний устрій та регіональне управління Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2022. № 3. С. 101-112. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmj\\_u\\_2015\\_3\\_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmj_u_2015_3_24)

**Саска Х.**

*здобувачка освітньо-професійної програми «Менеджмент» Західноукраїнського національного університету.*

*Науковий керівник: к. е. н., доцент, доцент кафедри цивільного права і процесу ЗУНУ*

*Зигрій О. В.*

### ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО МОБІЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

У ст. 65 Конституції України законодавець прописав наступне: «Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України» [1]. В ст. 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» визначено категорії військовозобов'язаних, які не можуть бути призвані на військову службу під час мобілізації. Право наукових і науково-педагогічних працівників закладів вищої та фахової передвищої освіти, а також педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) та загальної середньої освіти регулюється окремим пунктом. Зазначене право застосовується до працівників, які мають вчене звання та/або науковий ступінь, і працюють у вищих чи фахових передвищих освітніх закладах, наукових установах, організаціях, або в закладах професійної (професійно-технічної) та загальної середньої освіти з основним місцем роботи на ставку не менше як 0,75 [2].

Первинний аналіз вищевказаного тесту дає змогу зрозуміти, що в ньому чомусь відсутня така категорія освітян як педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти, натомість згадуються наукові і науково-педагогічні

працівники вищої та фахової передвищої (із вченим званням) та закладів професійної і загальної середньої освіти. Таким чином, з правової точки зору, педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти не отримали права на відстрочку від мобілізації на військову службу, що спонукає до вибору даної теми дослідження.

Освітнянська спільнота одразу звернула увагу на цю проблему в даному законі, оскільки педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти почали отримувати повістки на уточнення даних із наступним проходженням медичної комісії й відправкою на військові навчання. У ВР вирішили врегулювати це питання внесенням відповідних змін до ст. 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

В Законопроекті №7352 від 5 травня 2022 р. пропонувалось, що абзац третьої частини третьої ст. 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» містить зміни щодо працівників в наукових установах та організаціях, а також закладах вищої, фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) чи загальної середньої освіти можуть скористатися відстрочкою від призову на військову службу, якщо їхня основна робота становить не менше як 0,75 ставки [3].

Відповідні зміни законопроекту №7352 до згаданого вище Закону України, згідно регламенту ВР України, пройшли всі етапи законотворчого процесу. Про це свідчить інформація (картка законопроекту) на сайті ВР України, саме з хронологією проходження процедури розгляду і ухвалення закону можна ознайомитися на оф. с. ВР України [3].

Далі, згідно ст. 130-132 Регламенту ВР України і ст. 94 Конституції України, Президент України протягом 15 днів після отримання законопроекту підписує його, приймає до виконання та офіційно оприлюднює. Якщо ж є зауваження, повертає його із своїми обґрунтованими пропозиціями до ВР України для повторного розгляду [1; 3]

Проте даний законопроект не був оприлюднений, оскільки Президент України його не підписав у визначений Конституцією час, але й, що важливо, Президент також і не повернув цей закон зі своїми пропозиціями до Верховної Ради України для повторного розгляду, про що свідчить інформація (останній пункт: «03.08.2022 – Закон підправлений на підпис Президента України») з картки даного законопроекту на сайті Верховної Ради.

Оскільки Конституція України має найвищу юридичну силу в Україні, тому можна впевнено стверджувати, що законодавча процедура щодо Законопроекту №7352 була успішно реалізована (згідно Конституції України і регламенту Верховної Ради), крім, звісно, останнього пункту на шляху набуття ним чинності – оприлюднення у відповідних медіа, що порушує права громадян відповідно до Конституції України. Проте це ніяк не змінює того, що, згідно змін (Законопроект №7352) до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», ті педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти, які працюють в закладах фахової передвищої освіти за основним місцем роботи не менш як на 0,75 ставки, також мають право на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації в Україні.

#### **Список використаних джерел**

1. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості

Верховної Ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> \_

2. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України від 21.10.1993 № 3543-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>

3. Проект Закону про внесення змін до статті 23 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" щодо відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації науковим, науково-педагогічним та педагогічним працівникам. Верховна Рада України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39551>

**Дмитраш М.**  
*студентка юридичного факультету  
Західноукраїнського  
національного університету  
Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доктор права  
Українського вільного університету,  
професор кафедри теорії права  
та конституціоналізму ЗУНУ,  
почесний професор університету,  
Заслужений юрист України  
Кравчук В.М.*

## **ВЗАЄМОВПЛИВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА І ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ**

**Постановка проблеми.** Громадянське суспільство відіграє важливу роль у існуванні соціальної та правової держави та визначає її динаміку. Таким чином, поняття «рівень розвитку громадянського суспільства» та «рівень правової держави» пов'язані один з одним. Механізм подальшого розвитку функціональної структури розвинених форм правової держави є власним громадянським суспільством. Успіх розвитку держави та суспільства залежить від взаємовідносин правової держави та громадянського суспільства, неодмінною умовою забезпечення основоположних прав і свобод людини і громадянина. Удосконалення держави неможливо без покращення людських відносин. Питання про те, як громадянське суспільство та правова держава пов'язані один з одним, залишаються актуальними, оскільки вони постійно розвиваються. Таким чином, для забезпечення оптимального розвитку та функціонування цих явищ важливо їх ретельне вивчення та усвідомлення. За словами М.В. Кравчука: «Формування громадянського суспільства як сукупності вільних людей та їхніх самодіяльних організацій, політичних партій, рухів, асоціацій, покликаних виражати і захищати індивідуальні та групові інтереси громадян, встановлювати й регулювати відповідні відносини з державою. Як основа демократичної політичної системи громадянське суспільство вносить в неї демократичні риси та якості, могутній дух вивільнення особи від державного диктату» [1, с.155].

**Стан дослідження.** Багато науковців, включаючи О. Головащенко,